

Herplant iepen in Friesland en Groningen

Boomeigenaar heeft waarschuwingsplicht voor eventuele schade door storm, ook tijdens werkzaamheden

Tot 2016 worden er massaal iepen herplant in Friesland en Groningen in het kader van het project 'Herplant iepen in de Waddenregio'. In de winter van vorig jaar zijn de activiteiten begonnen.

Auteur: Santi Raats

Gemeenten in Friesland en Groningen (met uitzondering van enkele oostelijke gemeenten), Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, de provincie Friesland en particulieren hebben de handen ineengeslagen: binnen het Waddenfonds herplantproject, dat is gestart in 2012 en eindigt in 2016, planten zij samen zeventuizend iepen: drieduizend in Groningen en vierduizend in Friesland. Daarnaast worden in de overige gemeenten in Friesland (provinciaal herplantproject) nog eens ruim 5.300 iepen geplant. Dat is een schijntje vergeleken bij de 1,25 miljoen exemplaren die er in 1930 in ons land stonden, maar een welkome aanvulling op de slechts 62.500 iepen die overbleven na de twee iepenziekteaanvallen die ons land gekend heeft.

'Sinds de gecoördineerde aanpak is het uitvalspercentage van 10 naar minder dan 1 procent teruggebracht'

Hoe werkt het? Projectleider Iepenwacht Fryslân Gauke Dam: 'Particulieren kunnen zich aanmelden voor het planten van iepen op hun erf. Dat kan via de website van de Iepenwacht Fryslân of via info@damgroenadvies.nl. Voor de overheid gelden andere regels. Waddengemeenten die lid

zijn van de Iepenwacht, dienen zelf de bestekken aan te leveren. Zij kunnen de herplant zelf uitvoeren of regelen via de projectcoördinatoren in beide provincies.'

Gemeenten buiten de Waddenregio kunnen hiervoor contact opnemen met de projectcoördinator van de Iepenwacht.

Subsidie

Door een gehonoreerde subsidieaanvraag vanuit het Waddenfonds is een bedrag vrijgekomen voor het uitvoeren van het iepenherplantproject in de Waddenregio. Daarnaast bestaat in Friesland het 'provinciale herplantproject' voor de overige regio's in de provincie. Dit project is mede tot stand gekomen met hulp van subsidie vanuit de provincie Friesland. De grootste drijfveer binnen de Iepenwacht, projectcoördinator Gauke Dam, bestelt de iepen bij twee boomkwekerijen die de betreffende iepen mogen leveren na een aanbesteding. In Friesland zijn er voor de deelnemers en particulieren geen kosten aan de herplant verbonden; in Groningen wordt een kleine eigen bijdrage gevraagd.

Voorzichtig blijven

Bestuurslid van Iepenwacht Fryslân Marten Speerstra: 'Sinds de gecoördineerde aanpak is het uitvalspercentage van 10 naar minder dan 1 procent teruggebracht. Dat hebben we met het samenwerkingsverband bereikt door allereerst de broedbomen op te sporen, dat wil zeggen

de bomen waarin de iepenspintkevers hun eitjes hebben gelegd. Daarna hebben we alle zieke bomen opgezocht en gesaneerd. De Iepenwacht zet daarvoor in de zomerperiode inspecteurs in die de iepen controleren op iepenziekte. De zieke iepen worden onschadelijk gemaakt en het aangestaste hout wordt afgedekt afgevoerd en veilig verwerkt. Doordat de Iepenwacht Fryslân werkt met langjarige overeenkomsten met de deelnemende organisaties, kan het project succesvol worden uitgevoerd. Ook in de toekomst is het van groot belang dat de iepenziektebestrijding provinciaal blijft gecoördineerd, want de iepenspintkever en via wortelcontact overgebrachte schimmelziekte kan in een mum van tijd weer stevig toeslaan. Dan stijgt de ziektedruk binnen drie jaar van 1 procent naar 15 procent.'

De herplant

De iepen komen bij particulieren, zoals op boerenerven en historische terreinen waar eerder is geruimd, maar vooral langs wegen, in dorpen en op bijzondere locaties in het openbaar gebied. Speerstra: 'Er zijn inmiddels genoeg resistente iepen om op te vertrouwen.'

De herplant in Groningen wordt iets anders georganiseerd dan in Friesland. Landschapsbeheer Groningen is samen met de Iepenwacht Groningen zeer actief in het maken van plantgaten. De kosten die daarbij worden gemaakt, nemen zij op zich. Maar zij krijgen wel geld uit het Waddenfonds en van de kustgemeenten. In Friesland wordt de herplantklus geklaard door aannemers en de gemeenten.

Stuivertje wisselen

Speerstra is niet bang voor het 'stuivertje wisselen-effect'. Nadat iepen bezweken aan de iepenziekte, werd immers ooit massaal es aangeplant. Deze essen vallen nu ten prooi aan de essentaksterfte. 'Er zal niet snel een derde variant van de iepenziekte optreden. En bovendien is de huidige generatie resistent bevonden iepen zeer waarschijnlijk sterk genoeg om de toekomst aan te kunnen.'

Gauke Dam plant iep aan bij de opening van het iepenarboretum in Skasterlân.

Stuur of twitter dit artikel door!
Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-4404>